

J. D. Salinger
Rozsban a fogó

EURÓPA
KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2015

Igazi vén tragacs volt a taxi, és büdös is, mint ha épp az előbb dobta volna ki benne valaki a taccsot. Ha éjjel taxit hívok, nekem mindig ilyen okádék jön. Odakint ráadásul néma csend és hullaszag, pedig szombat volt. Járókelő alig. Csak néhol egy-egy pár, ahogy mennek át az úttesten összelelkezve meg minden, vagy egy rakat huligán, csajszi, nyerítve vihognak valamin, ami tutira nem is vicces. Az borzalmas, ha New Yorkban késő éjjel felvihog valaki az utcán. Mérföldekre elhallatszik. És magányos és nyomott lesz tőle az ember. Annyira jó lett volna hazamenni, és dumálni egyet a Phoebe-vel. Aztán egy idő múlva végül is a taxissal kezdtem el így beszélgetni. Horwitznak hívták. Sokkal jobb arc volt, mint az előző. Mindenesetre azt gondoltam, ő biztos fog tudni valamit a kacsákról.

– Hé, Horwitz – mondom. – Szokott maga a Central Park-i lagúnánál járni? Ott a déli részen.

– A kicsodánál?

– A lagúnánál. Annál a kis tónál ott. Ahol a kacsák vannak. Tudja, na.

– Aha. Na és?

– Az megvan, hogy kacsák úszkálnak benne? Hogy így tavasszal, satöbbi. Nem tudja véletlenül, hogy télen hova mennek?

– Kicsodák?

– A kacsák. Nem tudja véletlenül? Szóval, hogy így jön valaki egy teherautóval, és felpakolja őket, vagy maguktól repülnek el? Már hogy így délre húznak, vagy valami.

Teljesen hátrafordult erre ez a Horwitz, és rám bámult. Ideges fazonnak látszott. De azért nem volt rossz arc.

– Honnan a fenéből tudjam? – azt mondja. – Honnan a fenéből tudjak ilyen baromságot?

– Jól van, na, ne dühöngjön azért – mondom. Merthogy így bedühödött, vagy mi.

– Ki dühöng? A fene se dühöng.

Gondoltam, lezárom a témát, ha ennyire mellre szívja. De most meg ő hozta elő. Megint hátrafordult, és azt mondta:

– A halak sehova se mennek. Azok maradnak a seggükön. Maradnak a rohadt tavukban.

– A halak? Na és? A hal, az tök más. Én a kacsákról beszélek – mondom.

– Más? Miért más? Egyáltalán nem más – mondta ez a Horwitz. Mintha egyfolytában dühös lett volna valamiért. – A halaknak még szarabb is a tél, mint a kacsáknak, a rohadt életbe! Gondolkodjál!

Kábé egy percig semmit se szóltam. Aztán azt mondtam:

– Jó. Akkor tessék, a halak mit csinálnak, ha fenéig befagy a tó, és korcsolyáznak rajta, meg minden?

Hátrafordul erre megint a Horwitz.

– Hogyhogy mit csinálnak, a rohadt életbe! – ordítja el magát. – Maradnak, bazmeg!

– A jégben? Benne a jégben?

– És ha abban? Abban hát! – ordít tovább a Horwitz. Olyan kurva ideges lett, meg minden, hogy attól féltem már, nekimegy egy villanyoszlopnak, vagy mi. – Benne a jégben, ja! Ilyen a természetük, a rohadt életbe! Befagynak, és úgy maradnak, amíg ki nem tavaszodik.

– Tényleg? És addig mit esznek? Mert ha megfagynak, akkor nem tudnak odaúszni, ahol a kaja van, meg minden.

– Olyan a testük, bazmeg! Eszednél vagy? Olyan, hogy így átmegy belé a tápanyag a hínárból meg minden szarból, ami a jégben van. Hogy a pórusaik végig nyitva vannak. Ilyen a természetük, a rohadt életbe! Érted már?

És megint csak hátrafordult, és a képembe bámult.

– Aha – mondom. Ráhagytam. Félttem, hogy összetöri azt a rohadt taxit, vagy valami. Meg így, hogy folyton felhúzta magát, nem nagy élvezet volt vitatkozni vele. – Nincs kedve megállni valahol? – kérdeztem. – Megihatnánk valamit.

– Arra én nem érek rá, haver – azt mondja. – Különben is, hány éves vagy te, mi? Miért nem alszol?

– Nem vagyok fáradt.

Már megérkeztünk az Ernie-klubhoz, és fizettem, amikor még egyszer előhozta ezt a halas dolgot. Nyilván ezen jártatta az eszét a Horwitz.

– Ide hallgass – azt mondja. – Ha te hal volna, biztos rólad is gondoskodna a természet, nem? Ugye? Szerinted megdöglenek a halak, ha jön a tél? He?

– Nem, csak hát...

– Na ugye! – vágta rá a Horwitz, és elporzott. Nála sértődősebb csávót soha életemben nem láttam. Mindenem felhúzta magát.

Az Ernie-klub még így az éjszaka közepén is tömve volt. Főleg gimis meg egyetemista seggfejekkel. A világ minden isijében hamarabb kezdődik a karácsonyi szünet, mint ott, ahova én járok. A kabátomat is alig tudtam beadni, akkora volt a tömeg. De csönd volt, mert éppen zongorázott az Ernie. Úgy ült az le mindig a zongorához, mint egy isten. Hogy senki se tud úgy, mint ő. Rajtam kívül még kábé három pár várta, hogy asztalt kapjon, és mindenki izgett-mozgott, ágaszkodott, hogy lássa, hogyan játszik az Ernie. Volt egy bazi nagy tükör a zongorája előtt, és egy nagy reflektor is megvilágította, hogy

nézni lehessen, ahogy játszik. A keze nem látszott, csak a nagy kerek arca. Hogy oda ne rohanjak. Nem tudom, milyen számra érkeztem éppen, de akármilyen volt is, baromira túlszilárdította. A magas hangoknál mindig nagyokat trillázott, agyoncsicsázta az egészet, nekem a hátam borsózik az ilyentől. És mégis, hallanod kellett volna a közönséget, amikor befejezte. Elhánytad volna magad. Tomboltak. Ugyanezek a barmok nyerítenek mindig a moziban is, ha vicces, ha nem. Esküszöm, ha én volnék zongorista vagy színész vagy mi, és értem volnának így oda ezek a hülyék, az nekem szar volna. Én azt akarom, hogy még csak ne is tapsoljanak. Sosem azt tapsolják meg, amit kéne. Ha én zongorista volnék, én a gardróbban játszanék, az tuti. Na, szóval, befejezte, és kitört a tapsvihár, és akkor hátrapördült az Ernie, lepattant a székéről, és ilyen jaj, de alázatosan, mélységes mélyen meghajolt. Elkamuzta, hogy szuper zongorista létére mennyire alázatos egy fazon ő. Óriási nagy sznob volt, na. Fura, hogy mégis szinte megsajnáltam, mire befejezte. Szerintem azt se tudja már, hogy jól játszik-e vagy sem. Erről persze nemcsak ő tehet. Hanem a sok barom is, aki széttapsolja neki a tenyerét: ők bárkit behülyítenének, ha lehetne. Nekem mindenestre megint annyira nyomott és szar hangulatom lett ettől az egésztől, hogy leg-

szívesebben vettem volna máris a kabátom, csak hát korán volt még, és nem sok kedvem volt tők egyedül visszamenni a szállodába.

Végül aztán csak kaptam egy ócska asztalt, a fal mellett, pont egy rohadt oszlop mögött, ahonnan semmit se lehetett látni. Egy ilyen asztalkát, ami mellé úgy kell bemászni, ha nem állnak fel a szomszéd asztalnál ülők – és naná, hogy nem állnak fel, a szemetek. Szódás whiskyt rendeltem, az a kedvencem, meg a jeges daiquiri. Az Ernie-nél kábé már a hat-évesek is kaphatnak piát, annyira sötét van meg minden, és különben is leszárják, hogy ki hány éves. Ha drogozna valaki, azt is leszárják.

Csupa seggfej ült körülöttem. Nem vicc. A bal szomszéd kisasztalnál, majdhogynem az ölemben, egy ilyen gáz csávó meg a gáz csaja. Kábé annyi lehetett mindkettő, mint én, max egy kicsivel idősebb. Gáz volt. Látszott, mennyire vigyáznak, nehogy túl hamar meggyák a kötelezőt. Belehallgattam a dumájukba, nem volt más dolgom. Délután valami profi futballmeccset látott a srác, azt mesélte a csajnak hosszasan. Minden nyavalyás akcióról részletesen beszámolt, nem viccelek. Ennél unalmasabb dumát még életemben nem hallottam. A csajt ráadásul nyilván nem is érdekelte ez a meccsdolog, de ő még a pasinál is gázabbul nézett ki, úgyhogy muszáj volt

figyelnie, gondolom. Szar lehet az igazán ronda csajoknak. Annyira sajnálom őket néha. Néha nézni se bírom őket, pláne ha ilyen bunkó pasival vannak, aki nyavalyás futballmeccsekről beszél lukat a hasukba. Jobbra tőlem viszont még súlyosabb szövegelés ment. A jobb oldali szomszédom egy ilyen Yale-ről szalajtott fazon volt, sűrű flanelöltönyben és kockás buzimellényben. Egyik elitegyetemista köcsög olyan, mint a másik. Az apám szerint a Yale-re vagy esetleg Princetonba kéne mennem, de ilyen elit helyre én tuti, hogy nem megyek, inkább a halál. Na és hát ez a Yale-ről szalajtott hapsi egy iszonyú jó csajjal volt. Fú, milyen jól nézett ki az a csaj. Viszont hallottad volna a dumájukat! Először is mindketten be voltak már nyomva. És tudod, mit csinált a hapsi? Taperolta a csajt az asztal alatt, és közben egy kollégiumi társáról rizsált, aki majdnem megölte magát egy doboz aszpirinnal. A csaja meg közben végig, hogy „Jaj, de borzalmas... Édesem, ne... Ne, kérlek! Ne itt!” Hogy rizsázhat valaki egy öngyilkos arcra úgy, hogy közben taperol? Behaltam tőlük.

Csak közben persze a tököm tele volt már vele, hogy egy szál magamban ücsörgök ott. Cigiztem meg iszogattam, és kész. Úgyhogy az lett, hogy szóltam a pincérnek, kérdezze meg az Ernie-t, meghívhatom-e valamire. Merthogy én a Débenek az öccse vagyok. De

szerintem át se adta az üzenetemet. Nem szokásuk az ilyen szemétládáknak.

Egyszer csak odaáll elélem egy csaj, és megszólít:

– Holden Caulfield!

A Lillian Simmons. A bátyám járt vele egy időben. Jó nagy csöcsei vannak.

– Szevasz – mondom. Megpróbáltam fölkecmeregni, de alig bírtam, annyira szűk volt a hely. Valami nyársat nyelt tengerésztisztrel jött.

– Itt vagy? Hát ez isteni! – kamuzott ez a Lillian Simmons, mint aki nagyon örül. – Hogy van a bátyád? – azt mondja. Igazából csak ez érdekelte.

– Jól. Hollywoodban van.

– Hollywoodban? Hát ez isteni! Mit csinál ott?

– Nem tudom. Ír.

Semmi kedvem se volt erről beszélgetni. Látszott a csajon, hogy szerinte baromi nagy dolog az, hogy a Dében Hollywoodban van. Majdnem mindenki így gondolja. Főleg, ha semmit se olvasott tőle. Én meg hülyét kapok, ha ezt hallom.

– Jaj, de izgi! – örült a Lillian. Aztán bemutatott a tengerészének. Blop kapitánynak hívták vagy minek. Olyan csávó volt, aki úgy jattol, hogy ripityára tör minden ujjadat, nehogy homárnak nézd. Úristen, de utálok én az ilyet.

– Egyedül jöttél, kicsim? – kérdezte akkor a Lillian. Teljesen elállta mindenki elől az utat. Látszott rajta, hogy élvezi, ha útban van. A pincér várta, mikor engedi át, de ő észre se vette. Beszarás. A pincéren látszott, hogy nem jön be neki, sőt a tengerészen is, hogy neki se, pedig neki a csaja volt. Meg nekem se jött be. Senkinek. Tulajdonképpen sajnálni kellett. – Nincs barátnőd, kicsim? – piszkált tovább. Közben felálltam, ő meg nem szólt, hogy üljek csak vissza. Az se érdekli az ilyet, ha órákig ácsorogsz. – Jó pasi, igaz? – fordult a tengerész csávóhoz. – Holden, te egyre jobb pasi leszel. – Mire a tengerész, hogy ugyan, hagyjon már. Meg hogy útban vannak. – Ül át hozzánk, Holden – mondta erre a Lillian. – Hozd az innivalódat is.

– Épp menni készültem – mondom. – Találkoznom kell valakivel. – Be akart vágódni nálam, naná. Hogy aztán én meg számoljak majd be róla a bátyámnak.

– Te kis huncut. Na jó. Ha találkozol a bátyáddal, mondd meg neki, hogy utálok.

Azzal otthagytam. A tengerész csávóval pedig örültünk, hogy megismerkedtünk. Ettől mindig behalok. Hogy miért mondom én ezt mindig olyannak is, akinek örült a fene. Na de hát muszáj ilyeneket mondani, különben véged.

Nekem pedig kurvára indulnom kellett, ha egyszer találkozóm van. Az se nagyon ment volna, hogy kivárjam, nem játszik-e még az Ernie valami normálisabb számot. Az viszont szóba se jött, hogy átüljek a Lillian Simmons meg a tengerész csávó asztalához, és halálra unjam magam. Így hát indultam is. De rohadt pipa lettem, amikor vettem a kabátomat. Valaki mindig keresztbe tesz.